

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrt leta 1 gl. 20 kr. V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za $\frac{1}{2}$ leta 1 gl. 80 kr., za $\frac{1}{4}$ leta 90 kr., ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj LII.

V Ljubljani, 9. junija 1899

List 23.

Moja mamica.

Jaz imam res mamico ubogo,
Priprosto, da svet je ne zna;
A ona mi vsako nadlogo,
Da lahko jo nosim — vpravna.

Nje srca je polno kreposti,
Ne vara me, gane nikdar,
Prečudno v trpljenju, v radosti,
Leskeče nje vere se žar! —

Kje bil bi že, da ni molila
Mi mamica zame, z menoj —
Zato naj bo, mamica mila,
Plačnik Ti — nebo nad Teboj!

Radoslav Silvester.

„Jezus“.

„Ako ste zasramovani zavoljo Kristusovega imena, blagor vam: zakaj nad vami počiva, kar je časti, slave in moči božje, in njegov Duh.“ Petr. 1, 14. O sladko, o veličastno ime — Jezus, — pred kojim se upogibajo kolena onih, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo! Da, to je ime, po kojem je prišlo rešenje ljudem. To ime je svetilo posamnikom, vžigalo narode, da so šli v boj za slavo Kristovo. Le nekaj vzgledov, kako da se je že od nekaj častilo to sveto ime in kako tolažbo, koliko moči in obilnega blagoslova je rosilo njegovim častilcem.

Pred neusmiljenim sodnikom stoji častitljivi starček sv. Ignacij, škof v Antiohiji. Besni sovražniki silijo vanj, naj zataji križanega Jezusa: — a poln svetega uavdušenja vzklikne nasproti preganjalcem: „To ime ne bode nikdar izginito iz mojih ust.“ Ko pa mu prete s smrtjo,

zakliče močnim glasom: „Da, to sveto ime zamorete zatreti na mojih mrtvih ustnicah, a živelo bode v moji duši!“ In umrl je neustrašeni spoznavalec Jezusov, strt, zmlet med zobmi divjih levov.

Sv. Polikarpa, škofa v Smirni, pripeljejo pred paganskega glavarja, ki mu zapove, naj zataji ime Jezusovo, naj je sramoti in prekolne, da si ohrani življenje, dobi prostost in tako prizanese svoji visoki starosti. Polikarp pa odgovori: „Šest in osemdeset let že služim Gospodu, in nikdar mi ni kaj žalega storil, temveč me obsipal z mnogimi dobrotami, in jaz naj Ga sedaj zasramujem — preklinjam?“ Zastonj so bile grožnje, da ga bodo vrgli divjim zverem, zaman so mu pretili, da ga bodo sežgali na gromadi.

Jezus, katerega ime je klical, ga je okrepal, da je z razvezanimi rokami, smehljajočega obraza, nepremično stal sredi plapolajoče gromade. Ne-poškodovan je prišel iz žgočega ognja, niti las se ni osmodil na njegovi glavi, še-le ostri rabeljnov meč je končal njegovo zemsko življenje.

Grof Armogast, najplemenitejši in najuplivnejši v Teodorihovem spremstvu, je bil na razne načine mučen, ker ni hotel zatajiti katoliške vere in postati Arijanec. Slednjič ga zvežejo po vsem telesu z močnimi vrvmi, katere trdo nategnejo, kolikor je bilo le mogoče. Armogast, v hudih bolečinah, povzdigne svoje oko proti nebu, spregovori ime „Jezus“, in kakor pajčevina so ležale na tleh raztrgane vrvi. Zopet poskusijo, vzamejo še močnejše vezi; toda tudi te se ne morejo ustavljati imenu, pred kojim se klanjajo moči v nebesih, na zemlji in pod zemljo.

Z navzdol obrnjeno glavo ga obesijo na visok kol, pa v začudenje vseh okolo stoječih sladko zaspi sveti spoznavalec, in v tem nenaravnem, visečem, silno boleznem stanju spal je tako mirno, kakor bi ležal na mehki postelji. Jezus sam ga je krepčal.

Cesar Justinijan pravi v svojem, po njem imenovanem zakoniku: „Navada naša je, pri vseh naših posvetovanjih in podjetjih vedno začeti v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa.“

Sv. Frančišek Asiški je imel toliko sveto spoštovanje do imena Jezus, da se je ono izražalo tako v besedi, kakor tudi odsevalo iz obraza kadar je izgovoril to sveto ime. Nekega dne je celo opomnil svoje redovne brate, naj pobirajo po tleh ležeče listke, ker ga skrbi, da bi bilo morda na katerem zapisano ime Jezus, ki bi se tako teptalo z nogami.

Sloviti in goreči propovednik Alfonz a Spina je bil tako vnet za to presveto ime Jezus, da je samo o njem imel 24 govorov. Vspeh teh govorov bil pa je tako sijajen in blagoslovljen s tako čudovitimi milostmi, da se je neštevilno grešnikov spreobrnilo, in mnogi, ki so zatajili Jezusa in svojo vero, so zopet vstopili v svetišče Gospodovo in pribežali v naročje svete cerkve.

Blaženi Amand Suzo je ljubil tako prsrčno in goreče to presveto ime Jezus, da si je petere črke sv. imena z ostrim bodalom vrezal v svoje prsi. Nato pa poklekne tjekaj pred sv. razpelo in moli: „Glej, o Gospod, jedina ljubezen mojega srca, moje srčno hrepenenje po Tebi! Vtisni Svoje blaženo ime tako globoko v moje srce, da se nikdar več ne ločim od Tebe!“

Pobožni in vrlo učeni Hugo Šentviktorski je imel navado vsak dan s ponižno molitvico za svojo smrtno uro sprostiti od Boga tri milosti. Prva milost, za katero je prosil Boga, je bila, da bi bila njegova zadnja jed na tem težavnem potu življenja Najsvetejši v zakramentu presv. Rešnjega telesa; druga, da bi bilo njegovo zadnje premišljevanje bridko trpljenje in smrt Jezusa Kristusa, njegovega ljubljenega Odrešenika; tretja pa je bila, da bi bila njegova zadnja beseda sladko ime Jezus.

Ko je sv. Edmund, kandelberški škof, še v svoji mladosti obiskaval visoke šole v Oksfordu, sprehajal se je nekoč s svojimi tovariši po bujno cvetočem travniku. Tu se loči, po svoji navadi, od mladih prijateljev, poišče si samotni kraj in se ozira z nekim čudnim hrepenenjem proti nebu.

Ko tako zamišljen stoji, glej, nenadoma stopi pred njega mladenič, cvetočih lic, nad vse bla-

gomilega, ljubeznivega obraza, in spregovori: „Bodi pozdravljen, moj iskreno ljubljene prijatelj Edmund!“

Strme opazuje mladeniča in pravi: „Ne poznam te, in menim, da me tudi Ti ne poznaš!“

Božanstveni mladenič pa mu odgovori: „Kako, dragi Edmund, ti zamorem biti tako tuj, ko vendar vedno sedim v šoli na tvoji strani, in se nikdar ne ločim od tebe, kamorkoli tudi greš? Poglej moje čelo in beri — kdo sem!“

Paznim očesom Ga pogleda sedaj Edmund in bere besede: „Jesus Nazarenus, Rex Judaeorum; Jezus Nazareški, kralj judovski!“ In nebeški mladenič reče: „To je moje ime; vtisni si je globoko v srce, ljubi je in zaznamovaj si je vsak večer na svoje čelo; kajti to je ime rešenja; in ono bode tebi in vsem, ki je bodo izgovarjali, velika pomoč v nenadni smrti.“

Po teh besedah je izginil sladki Jezus izpred njegovih očij, toda ne iz njegovega srca, ki je gorelo čudovite pobožnosti in ljubezni.

Nicefor piše, kako je l. 525 po Gospodovem rojstvu tako močen potres prišel nad mesto Antijohijo, da se je mnogo hiš razrušilo v prah in je bilo ubitih zelo veliko ljudij. Komaj so si prestrašeni in potrti prebivalci po treh letih nekoliko opomogli in se oarčili, že začne zopet strašno podzemsko bobnenje in površje zemlje se giblje. Vse mesto je trepetalo in vilo roke, dobro se spominjajoč prejšnjih nezdod. Ker pa v tej veliki stiski niso zamogli dobiti pomoči in sveta pri ljudeh, zapisali so si ime „Jezus“ nad vrati svojih hiš, in moč tega sv. imena jih je obvarovala milostno vsakih nezdod.

* * *

Zapišimo tudi mi „s krvjo Kristusa, čistega, nedolžnega Jagnjeta“ to presveto ime „Jezus“ na vrata naših hiš in stanovanj, da bi nas obvarovalo boleznim, nesreče, neprevidene smrti; zapišimo si je na podboje naših čutov, posebno: očij, ušes in ust, da jih le rabimo po nauku in Gospodovem izgledu; zapišimo si je na vrata svojega srca, da bi bilo naše srce, vse moči in težnje našega življenja, vse naše delo in opravilo popolnoma posvečeno Jezusu Kristusu: „Christianus alter Christus; kristijan drugi Kristus.“

Pagansk deček (kakor pripovedujejo misionjska poročila iz Indije v l. 1560) je padel v globoko jezero in ker ni znal plavati, bil je v hudi nevarnosti, da utone. Tu pa mu zakliče krščanski deček, ki je prišel blizu, pa mu ni mogel pomagati, s krepkim glasom, naj kliče ime „Jezus“. Utoplajoči deček je ubogal; in valovi,

pomirjeni po tem svetem imenu so zanesli, dečka zdravega na breg. — To sveto ime pa je ostalo odslej v srcu malega dečka tako globoko vtisnjeno, da ni hotel nikdar drugače odgovoriti kakor „Jezus“, če so ga klicali. Po milosti tega imena je v kratkem času prejel tudi sv. krst,

Kako lep vzgled je nam vsem ta krščanski deček! O kličimo tudi mi v valovih sveta „O Jezus bodi mi Jezus (odrešenik)!“

(Vzgledi iz *Hungarijo*) Iv. B.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec junij 1899.

(Spis potrjen in blagoslovljen od sv. Očeta.)

a) Glavni namen.

Bonifacijeva družba.

b) Posebni nameni:

9.) **Praznik presv. srca Jezusovega.** Razširjanje in razcvitanje pobožnosti srca Jezusovega. Katoliško časopisje. Spreobrnjenje mnogih grešnikov.

10.) **Sv. Marjeta, kraljica.** Razširjanje katoliške cerkve po severnih deželah. Prava pobožnost v višjih ženskih krogih. Več ubožcev in zadolženih gospodarjev.

11.) **Nedejta presv. srca Jezusovega.** Pomnožitev ljubezni do srca Jezusovega pri duhovnikih in lajkih. Pomoč v veliki dušni in časni zapuščeniosti.

12.) **Sv. Ivan Fakund.** Poboljšanje grešnikov. Edinost in srčnost med zastopniki kat. ljudstva.

13.) **Sv. Anton Padovan.** Da bi se povrnilo mnogim trpečim in slabotnim zaupanje v Boga. Spovedniki in pridigarji.

14.) **Sv. Bazilij.** Kat. cerkev na Jutrovem. Važna znanstvena podjetja. Krepko razcvitanje starejših redov.

15.) **Sv. Vid.** Češko, zlasti ljudski misijoni na severnem Češkem. Mladina ki je v nevarnosti, da izgubi vero in nedolžnost. Na živcih bolni.

Raznoterosti.

Šmarnice v Šenklaži. 12. majnika. Kristus je pravi Bog. Nihče ga ne more prežreti, ampak je ali zanj ali zoper njega, priznava ga kot Boga, ali ga taji. A kakor advokat zahteva dokazov za vsako trditev, tako tudi vi, poslušalci, kaj ne? Dobro! Evo vam dokazov! Prvi dokaz so štirje evangeliji. A žalibog so ravno glede teh med tako zvanim omikanim svetom čudne misli. Kot dijak sem se nekoč vozil čez Francosko na Holandsko z omikanim gospodom, ki me je med drugim tudi vprašal: kam se podam po dokončanih gimnazijskih študijah. „Najbrž v bogoslovje“, sem odgovoril. „A, tja pa nikar, tam ni nič. Glejte prvi evangelij je spisal sv. Peter in sicer še-le 100 let po Kristusovi smrti. Sedaj pa sodite! Tako govori človek, ki o kaki reči ni poučen! Sv. Peter namreč ni nobenega evangelija spisal, in drugič je živel še tudi tedaj, ko je Gospod Jezus še po zemlji hodil, ne pa 100 let po Kristusu. Torej ne govoriti o verskih stvarih, če nisi poučen! Tako tudi ne taji, da je Kristus Bog, predno se ne poučiš in to v prvi vrsti v evangelijih samih. Tukaj dobiš resnico, ki ti natanko naslika Jezusa kot Boga. Toda ali so pa resnični evangeliji? Da. Zakaj? Štirje evangelisti so videli vsa dejanja Kristusova in zato so mogli povedati resnico. Drugič so tudi hoteli govoriti in pisati, kar je res. Pomisli le na njih poštenost in priprostost! In tudi niso mogli neresnice

govoriti. Zakaj? Ker je toliko drugih ljudij videlo vse, kar pišejo evangelisti, in če bi bila le mala laž vmes, vzdignili bi se bili takoj in ugovarjali, da to ni tako. In da so resnico govorili in pisali, spričali so tudi s svojim trpljenjem. Drug dokaz so čudeži Kristusovi. Omenim le njegovo vstajenje. In vendar kako neumno razlagajo nasprotniki Jezusove čudeže! Glejmo le čudežno nasičenje 5000 mož s peterimi kruhi. To razlaga Renan tako, da pravi: kruh je bil v travi skrit! Tretji dokaz: Neomadeževano življenje Jezusovo in njegov nauk. Tudi pred Kristusom so nastopali možje, kakor Platon, Aristotel, Ciceron in ljudje so jih občudovali. Toda njih življenje ni bilo brezmadežno; Kristus pa je stopil pred svoje sovražnike in rekel: „Kdo me more prepričati greha?“ In Pilat kot sodnik je slovesno izjavil: „Ne najdem krivice pri tem človeku!“ Torej Kristus je Bog. Če je pa Bog, je božji tudi njegov nauk. In zato moramo verovati, in sicer verovati vse, kar uči. (J. N. P.) — 15. majnika. Po duhovnikih v zakramentu sv. pokore Bog grehe odpušča. A kesa Bog zahteva; sicer se greh odpustiti ne more. — Ležal je protestanšk bolnik na smrt bolan. Klical je svojega pastora in ga vprašal: ali mi morete Vi dati odvezo? Pastor mu odvrne: Bog je milostiv: vse bo odpustil. Bolnik nadalja: Od Boga že vem, ali mi morete pa tudi Vi grehe odpustiti — to mi povejte; le tega Vas vprašam? Jaz ne: pastor konečno pravi. — Na to naroči bolnik ženi: Pojdi mi po katoliškega duhovnika. Isto tako katoliškega duhovnika pozove protestanški bolnik, če mu more on grehe odpustiti. Prav lahko, pravi katoliški mašnik — a kolikor vem, ste protestant. Bolnik: Če se pa spreobrnem. Duhovnik: Potem prav lahko. Le odkrito se spovejte in obžalujte svoje grehe in vse Vam je odpuščeno. Tako je med protestanti z našo vero; verjeli mi bote: saj sem sam protestanškega pokoljenja: moja mati so še-le postali katoličanka — Nad vse vesel poklic je pa vselej za me, spovednika, med ubogimi zločinci. Če se mu gane vest n. pr. takemu propadlec, o, kako odkritosrčno razgrne potem svoje notranje. „Morilec sem“ — pravi. „pa to ni še vse; še to sem in to...“ Kako mu solze kesa in zahvalnosti potem rose po obrazu. In mašnik! Odveze mu mašnik odreči ne more: saj tako globokočutno vse obžaluje. Kjer je pa pravi kes — tam je grehov odpuščanje — in grešnik je miren — ker dobro vé, da mu je in kateri trenutek mu je mašnik tudi z besedo odpustil. Verjemite mi, dragi moji, tak grešnik, ki mu leži na vesti težek kamen, je popolnoma miren še-le potem, ko je začul spovednikove besede: „Tvoji grehi so Ti odpuščeni; pojdi in nikar več ne greši. Protestanti si nikoli ni svest, ali mu je odpustil Bog; katolik pa trenutek vé, kedaj mu je bilo odpuščeno. — 16. majnika. Kaj pa, ko bi bili duhovniki spoved vpeljali? Temu vprašanju je odgovor dvojen. Prvič duhovniki niso za tako vpeljavo dosti slaboumni; drugič tudi dosti umni niso za to. 1.) Ne slaboumni. Toliko bolezn, kolikor jih je in duhovnik mora dihati neposrednje v sé okuženi zrak. Difteritido imamo; kolero; kozé; influenco. Še kuga je bila na Dunaji. Vsako vrst novic so takrat pisali o okuženem dr. Müllerji; a 50 duhovnikov se je oglasilo, da gredo radi do njega — jaz sem bil tudi med njimi. Nekaj poguma mora človek imeti! Pa

13. + 14. majnika v št. 25.
(J. N. P.)

pravite — tudi zdravnik mora do okuženca. Ne tako kot duhovnik; zdravnik lahko stopi tje kam od zad; duhovnik mora naprej od spred. Meni, n. pr., kako mi je posebno hudo — ker sem na levo uho popolnem gluhi. — Potem pa; ure in ure v cerkvah sedeti spovedujoč v mrazu; v vročini; pa še — poslušati eno ter isto. 2) Duhovniki tudi nismo za to dosti umni. Kteri pa je tisti duhovnik, ki je spoved vpeljal — če trdite, da se je še-le vpeljala. Če bi bil kteri, na križ bi bilo danes pribito njega ime. O papeži Inocenciji III. trdijo,*) da bi bil tiho spoved vpeljal v 13. stoletji — a ukazal je le vsaj enoletno spoved in sv. obhajilo ob velikonočnem času. Če pa kdo kaj ukaže govoreč „kolikrat“, ta še ni vpeljal. Kteri je med Vami, sodniki, tak — da ne vpraša obdolženca: kaj si naredil? Kteri vas sodnikov bo obsodil, če nima izpričanega dejanja? — Na Dunaji sem bil poklican k bolnici, ki 52 let ni bila pri spovedi. Jaz: „Kako pa, da niste šli?“ Ona: „Odkar je vpeljana spoved na uho, nisem šla“ (!). Na to govori tiho in glasno — kakor je bilo. Na zadnje jej pravim: „Sedaj pa obudite prav globok kes in grehe Vam odpustim.“ Začujena, da je opravila, vsklikne: „To je pa čisto nekaj družega, o zakaj da nisem že prej šla!“ — 17. majnika. Kaj še vse straši pred spovedjo na uho? V našo hišo v Monakovo je dohajal pesnih Brentano; govoril je nekokrat mnogo do pesnice Luize Hensel**) — a menda stvari, ki so bile bolj za nečitnost kot pa za očitnost. Drugi nismo opazovali, kaj. Hude jeze, kot je bil, pa udari kar naenkrat ob mizo pestijo, da zažvenketa vsa posoda govoreč do pesnice: „In Vi kot protestantinja ste mi svetovati v stanu, naj se izpovem; Vi protestantinja!“ In kaj je bilo? Drugi dan je bil Brentano pri spovedi. — Mnogokrat je bil še hvaležen pesnici Henselovi, proteštanski svetovalki do katoliške izpovedi. Moških ugovori zoper spoved so prav pogosti ti-le: „Jaz nič tacega ne vem; ubil nisem nikogar; okradel nikogar — kaj pa družega hočem?“ Če se pouče, potem pa vedo še marsikaj. — Drug pravi: „Kaj bo pa izpovednik rekel pri takih grehih?“ Nič razsodni spovednik ne poreče — le v un z vsim, le odkrito! potem imaš mir! Prišel je do mene v sobo gledališčni igralec; leta in leta pri spovedi ni bil — tudi poročni dan ne. Govoriva in govori, da ne vé, kedaj je bila opravljena izpoved. Tiho in glasno sva govorila; kakor je nanoslo. Po odvezi se me oklene krog vratu ihtoč: „Živenja najsrečnejši dan mi je danes“. Mil pa mora biti v svojem poklici spovednik. Če zarohni — kdo mi je porok, da grešnik še kedaj pride, in kdo porok, da tudi drugih od izpovedi odvrtačal ne bo. Tak slučaj mi je znan. Uradnik je odvrtačal vse druge si podrejenca in je tudi odvrnil. Drug govori: „Pa moram pustiti to življenje, če k izpovedi grem.“ Ta ugovor, dragi moj, mi je všeč, to je pošten ugovor. Da pustiti — to se mora! — Svoj 16letni rojstni dan sem moral od doma k zdravniku — sodilo se je, da mi bode treba operacije v nogi. Peljali so me v Monakovo k imenitnemu opera-

terju dr. Nussbaum. „Mladi prijatelj — rezati ti bo treba v nogo noter“ veli mi Nussbaum. Jaz: „Na noben način; raje zamrjem.“ — Nato mi pokleknejo pred postelj moj oče, ki so me sem pripeljali govoreč: „Radi mene — Henrik, prosim Te, meni na ljubo.“ „Sedaj pa,“ pravim zdravniku, „kakor hočete in kar hočete — očetu na ljubo.“ Dragi moji: nebeškemu očetu na ljubo — spreobrnite, izpovejte se! 24. majnika. O današnjem prazniku, Marija Deviča pomoč kristijanov. Praznik se je ustanovil radi povrnitve Pija VII. iz svojega prognanstva v Rim. Sam je oznanil, da je to Marijino delo bilo. — Napoleon I. je namreč v svoji sreči v prognanstvo gnal Pija VI., ki je tudi res umrl na tujem; a v prognanstvo je moral tudi Pij VII. — Minister mu Talleyrand, odpadel katolišk mašnik in škof, je Napoleona pred njega odločilnimi koraki zoper cerkev svaril: da nikari; da se v zgodovini ti koraki maščujejo vselej. A Napoleon ni slušal. Ko pa se pri Avstrlici prvokrat premagan v krhkem čolničku vozi čez Dunav, stoji zamišljen sredi brodu — a na krat meč porine do tal govoreč: „Talleyrand — si prav imel.“ — Do neba povzdigovani Napoleon I. je moral pozneje to še doživeti, kako so njega sohe trli v prah in pobesedno je res, da so nasipali z razdrobljenimi temi spomeniki ono pot, po kateri se je vračal papež Pij VII. proti Rimu. „Casi, chi non sono casi — slučaji, ki niso slučaji“: dejal bi Italijan In ne še dosti: 5. majnika; uprav svetek sv. papeža — tudi Pija, in sicer V. tega imena, je zatisnil svoje oko pregnanec na otoku Elbi: Napoleon I. — „Marija, pomoč kristijanov“ se slavi posebno še v avstrijski vojni. Pri obleganji mesta Temesvara so razobesili prvokrat Marijino podobo. Zmagovalec tu je bil imenitni avstrijski vojvoda princ Evgén. Od te dobe so v Avstriji pomembne vojaške zastave z Marijino podobo v navadi. — 25. majnika. Ker klije tu v tej cerkvi lepa šega, da imate razpostavljeno presveto Rešnje Telo ob kvaternih dnevih — danes nekoliko o nazočesti Jezusa Krista v presvetem zakramentu. 5000 mož je bil Jezus nasitil ob Genezareškem jezeru. Drugi dan zopet ljudje iščejo Gospoda. Jezus jim pravi: „Iščete me, a ne zato, ker ste videli čudeže, nego ker ste jedli kruh in se nasitili... Jaz sem živi kruh; če kdo je od tega kruha, živel bo vekomaj. Kruh pa, kateri Vam jaz dam, je moje meso.“ To trdilno. — In kaj potem govori nikalno: „Ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi. In nad vse zanimivo je, da pri zadnji večerji pa nad kruhom, ki ga ima v roci, govori: „To je moje telo (meso). Kar je torej Gospod obljubil, to je tudi izpolnil. Pri zadnji večerji to obljubo izpolni. Sploh je le malo obljubljal Gospod in jako zanimivo je to njega malo obljubljanje. Omenjam naj Vam ob tej priliki štirih njegovih glavnih obljub. 1.) Jaz trpim in umrjem. — 2.) Petru obljubi: „Tebi dam ključ nebeškega kraljestva.“ — 3.) „Kadar pride Tolažnik, katerega Vam jaz pošljem od Očeta — on bo pričeval od mene“ — 4.) „Kruh pa, kateri vam jaz dam, je moje meso.“ Ob tej skrivnosti — da nam je dal svoje telo — se uklonemo svojim umom. Prašam le: Ali nam bo težko verovati njemu, ki je milijarde zvezd razsejal tu gori po neizmernem nebesji; njemu, ki je gore vzdignil iz vodnih globin; njemu, ki je veličastno morje razlil po tem

*) Inocencij III. rojen 1161 kot Lotar grof Legni — umri na potovanji do mest Pize ter Genove 16. julija 1216. — Svetovna zgodovina ga pozna kot nenavadno duhovitega iz sila podvzetnega papeža, ki je svojim oglašenim vedenjem spoštovanja si znal pridobiti tudi pri največjih cerkvenih nasprotnikih.

** Luiza Hensel-ova, roj. 30. marca 1798, nemškemu rodu znana se posebno radi svojih ljubkih otroških pesnic.

bujnem svetovji — ali nam bo težko verovati? Vsestvarniku in Vsevladarju? — Luter in Calvin, oba odpadla duhovnika, pišeta, kako se jima je prikazal hudobni duh in razložil, da se Gospodnja beseda „to je“ — le razlaga: „to pomenja“. Ali se jima je prikazal ali ne — tega ne vem. A to vem, da sta vedno spreminjala svojo razlago teh imenovanih besedi: Luter pa celo trikrat! Sv. pisma beseda — ta je pa stanovitna. In pa — hudobni duh; on naj razlaga umévanje najsvete skrivnosti! Protestantje so vrgli mašništvo iz svoje vere in z mašništvom vrgli navzočnost Jezusovo v presvetem Rešnjem Telesu. Spominjam se, kako so moj oče — mati so bili takrat že davno katoličanka — vsako leto napreči dali vozove, da so se peljali protestantje veliki petek udeležiti se v svoj tempelj „zadnje večerje.“ A kaj je ta „zadnja večerja“ — koje vžitje le „pomenja“ Gospodovo telo in kri! — Kaj je vsak protestanški tempelj, če je zidan še tako lepo? Gol in mrzel je: ker v njem ne prebiva naš Gospod v podobi kruha in vina. Zdi se mi tudi najlepša protestantska molitvenica: sv. Pavel v Londonu, podobna devici, umrli v majniku svojega življenja. Kaj sedaj pomaga ta vitki stas in to otemnelo oko: ko bi se odprlo — stekleno je, in ne vidi več, in ob njem se le še zgroziš — V Draždanah je bil deček ključaničar. Izgubil je očeta in mater. Brat se je bogato oženil. Od časa do časa mu je brat daroval po trdnjaku. Nekega dne mu da trdnjak in pripomni: Zadnji je; sedaj pa skrbi sam za se. Tužnega srca gre memo svojega protestanškega templja in stopi noter — a mrzel se vrne iz teh mrzlih zidov. Stopa naprej; v katoliško cerkev krene — z notranjo gorkoto ga navda kraj, kjer biva živi Bog. — Potem stopi v delalnico doma; koj ga pokliče mojster v stran in pravi: „Dam ti od danes naprej kot pomagaču — ker si tako vrl mladič; le da nikomur ne poveš“ — Kmalu potem ga zopet pozove govoreč: „Spravil Vas bom na učilno v Monakovo, da izpopolnite tam uke ob svojem velikem talentu.“ Nekokrat sedi tam v dvorni pivarni. Slučajno izbriše roso z okna in uprav ugleda, kako mašnik hiti memo okna s svetim Rešnjim Telesom previdovat bolnika. Nikdo mu ne sledi. Hitro vzame klobuk in glasnim klicem do sopivcev: „Sram vas bodi katoličanov“ gre vun in spremlja mašnika do bolnika. To jo bil zadnji protestantov in prvi katolikov pot — danes je imeniten slikar, živeč na Bavarskem — 26. majnika. I. Mož v nasprotstvu do žene; II. Mož z ženo. I. Mož v nasprotstvu do žene. Zanimivo je, da v Gospodnjem trpenji opazujemo možatih žená; a ne možatih mož. Je li Juda mož? Ki za umazanih 30 srebrnikov svojega mojstra proda — je li to mož? Svoje prepričanje prodati, — je to mož? Jaz ga nimam za moža, kdor prepričanje proda. — In Peter ga ponavlja zatuje in prisega, da niti ne pozna svojega učenika. Je že tako, da možje težko prenesejo malo pogrdenje. — Petru se je pa tu zaničljivo reklo: da je tujec — Galilejec. Oče starokatolikov Döllinger je veliko prišel v našo hišo in pozitivno vem, da bi bil že 70 let stari Döllinger šel nazaj v pravo cerkev, ko bi se ne bi bil bal posmehovanja. Taki smo možje; malega roganja ne prenesejo. In umrl je odpadli duhovnik in véliki učenjak Döllinger nad 90 let star, odpadnik in brez zakramentov. Meni je to dobro znano — bili

so mi mati takrat še živi; oče ne več — in vsi moški od očetove strani so mi bili tudi starokatoliki. Prestopili bi bili nekteri — a može je zmagala bojazen pred posmehom; so li to možje! Žene imajo mnogo ter mnogokrat več samozavesti od mož. II. Mož z ženo. Mož naj bo *a)* zvest — *b)* trd — *c)* mil. — *a)* Zvest. V neko moravsko mesto je bilo nastanjenih po unesrečeni vojski s Prusi 6 avstrijskih vojakov. Opoludan opazi desetnik, da je miza pokrita za njih sedem. „Mamica“ — pravi — „nas je le šest; čemu za sedmega?“ Gospodinja: „Pa je revež ta sedmi, ubegli Prus — naj tudi on kaj dobi.“ Razjarjen odvrne desetnik: „Žena! jaz pa Prus; jaz sem zvestobo prisegel svojemu cesarju; s tiste mize kot Prus ne jem.“ Tega zvestega desetnika si hvalim; to je bil mož — ti nezvesti mož; si li ti mož. Fej! ti nisi mož! — *b)* Trd. A ne mislim trdobe, kot je ulitemu železu — tista se težko prenaša; ta je surova trdoba; surovost se težko prebavlja. Tudi ne menim trdobe kovnega železa; kovno železo je že bolje od ulitega; a vendar se lahko upogne na dve strani Trdnega jekla mislim, ki se pritisku ne uda. — *c)* Mil. Ne se preslepiti pustiti, če čuješ ženskega joku. Ženski jok je mnogokrat dober kup. Ne se premotiti pustiti, da rohniš tudi ti, ko bi žena razupivati zapričela. Če si že v takih žalnih razmerah, da ti je čisto divja žena — ti se jej stavi nasprot čisto mil. Tako si jo osramotil in zmagal. — 27. majnika. III. Mož odgojitelj. Ne le v Avstriji, po vseh evropskih državah je šlo ona leta valovanje „šolo proč od cerkve.“ A, če je tudi ločena šola od cerkve, nič ne bo škodilo — da le vi stariši hočete. Sicer vem, da naša šolska postava zahteva „naravno-verske izgoje“ — a akopram zahteva to, v današnji šoli se za enkrat le uči, ne odgaja se ne. — Kdo naj je pa v rodbini odgojitelj? Ne pričakovan se Vam bo zdel moj odgovor: Oče je odgojitelj. Od 1.—2. leta. Koj tu treba odgoje. V otroku vidimo že slabo kal; to je po grehu tako. Naj pišejo odgojitvene knjige po naših učiteljiških kolikor hočejo nasprotnega — res vender le ni. Jaz sem menda 1½ leta star škripal zobmi in ropotal, da je bilo joj. Preveč naj se otroku v tej dobi ne stori; če bo videl, — da ga ne porajta nobeden, bo še najprej odcepel. Ali pa naj oče materi veva: „Ti, udari ga.“ To bo še najbolje — mati namreč nikoli ne udari preveč. Od 2.—6. leta. Tu se vzbudi v otroku nagajivost in upornost s primislekom. Tu naj pa šiba večkrat zapoje; a s pametjo, ne z jezo! — Otroci v teh letih hočejo vedno govoriti in tako neprenehom žlobudraječi se starišem s cela duhoviti zazde. Ustaviti je je treba. To je naloga, v železničnem vozu od Dunaja do Ljubljane nepretrgoma poslušati smrkavo modrost in gledati očeta, kako se dečku zadovoljno smeje v obraz, mesto da bi mu prekinil besede. Še žlobudrajeje pa so dekleta. Stariši, ne bo nič — iz take moke ne bo kruha! — Ne pustiti otrok govoriti doma čez učitelje: tega Vas lepo prosim. Jaz sem bil v šoli velik razdivjanec. Če je le kaj prišlo, skoraj vselej sem bil poleg; prav vselej ne. Učitelj se je zglašil časih: „Kdo je?“ Redom se je vzdignilo več rok: „Abel je, Abel!“ A nisem bil vselej krivec. Potem sem se pri-tožil očetu doma, da mi je učitelj učinil krivico. Na to sem jo še-le prav pošteno dobil. Nikoli mi niso oče zoper učitelja potegnili. Šli so pa za mojim hrbtom učitelja prašati in pojasniti mu, če se jim je never-

jetna zdela moja zadolženost. In še danes sem hvaležen svojemu očetu za to — učil sem se tem potom spoštovati avtoriteto. Pogledite stariši časih tudi, kaj delajo mladi ljudje z rokami. Če sedaj ne bote pazili, da se jim utrdi čut svete sramežljivosti — potem bo prepozno. — Od 16. leta. Časih oče, pomoli tudi Ti za svoje dete. Ne prebiraj časnikov, ko ti žena moli, ali ko ti žena z otroki moli. — Odraščajoči mladič Ti bo kmalu sledil govoreč: „Saj ne molijo tudi ne oče.“ Delalec Ada je z 27. sunki na Badenskem zabodel katoliškega župnika dekana. K smrti obsojenemu so dovolili prosto besedo. Spregovoril je: „Zaslужil sem smrt, ne tajim; a da je moj oče tu, njemu porinem 27 bodalcev v prsi — on je kriv mojega umora. Nikdar bi ne bil stegnil roke zoper mašnika, da je moj oče kazal kedaj kaj vere in da me je odgojil drugače.“ — A rekli bote: „To je delalec; to so osuroveli ljudje.“ — Ne tako! Tudi akademični olikanec dr. Nobiling je strelil na nemškega cesarja Viljema I. In obsojen je isto tako kot Ada valil vso odgovornost na svojega brezvernega očeta. — Še ene stvari bi Vas prosil, očetje in matere. Ne vedno godrnjati in vsega popravljati nad otroki. Otrok se ne upa potem obrniti; razumnega otroka ob takem brezumji ušesa bole. Zaupanje do starišev ob tem gine. Mladenič jim prikrije vsa svoja pota. — Svoje znanje jim prikrije; ko bi vendar prva pot ob takem morala biti do matere z besedo: Kaj pa vi mislite, mati? In nesrečen zakon je posledica. — Tudi stanu otrokom ne smete predpisavati in ne braniti deklici če vsekako hoče v samostan. Ugovarjajte le; odložite le. Jaz sem še danes hvaležen očetu, ki me poludrugo leto niso pustili k jezuitom. A ubraniti tega pa ne smete — kaj pa je časih posledica branjenju? Dekle gine in gine in se žalosti in sušici zapade. Obupana in nezadovoljna, da si ne more utešiti srčne želje — zamre. Ni vsak za sveten poklic in ne vsak za samostan. — Konečno oče: časih kak križ na čelo sinu in hčeri! Škodilo ne bo. Izgledov imaš pač odličnih. Do solz me je ginila zgodba o našem cesarju. Ko so 18letnemu mladeniču naložili v Olo-muci na Moravskem cesarsko butaro, pokleknil je pred bivšega cesarja, strica mu Ferdinanda „Dobrotnega“. Cesar Ferdinand ga je prekrizal. Na to je šel do matere, nadvojvodinje Zofije in pokleknil. Tudi ta mu je klečečemu križ naredila. S križem so ga vpeljali v svetovno važno mu nalogo. — Uradniki, nikar se torej križa ne bojite na čelu svojim otrokom. — 28. majnika. I. Časnikarstvo. — II. Družbe. — III. Volitve. In to za oženjenega ali neoženjenega moža. I. Časnikarstvo. Znamenit mož*) je dejal, da bi apostol Pavel časnikar postal, ko bi sedaj živel na svetu. Morda se mož ni motil, ker časnikarstvo je dandanes velikanska moč. Leta 1843. ali 44. ali 45. leta je bilo, ko so se posvetovali judje v Krakovem, kako da bi si pridobili še večega vpliva. Rabin Mozes Montefiore iz Angleške jim je dejal: „Vi vsi vkup ne razumevate ničesar. Časnikarstvo, to si dobimo v roke; potem imamo dobljeno vso moč.“ In res, l. 1847. že je izdal jud na Gorenjem Nemškem nekak koledar, v kojem so bila do pobelednosti znamenana nekatera prihodnja dejanja l. 1848. Tu je bil namreč označen že dan, ko bo na Francoskem kralj Ludovik Filip Orleanski

izgubil svoj prestol in uporni dan 13. marcija na Dunaji. Tako so uporabili judje svoj časnikarski vpliv. Ti praviš: Svojega prepričanja sem; meni časnik ne škoduje. A ni res: strupa kaplja za kapljo — in slednjič si zastrupljen. In pa tvoji otroci! Res da deček prosi iz šole došed najprej kruha z maslom; a koj na to se vsede in prime za časnik, če ga vidi. Kaj bere? Začetkom kratke stvari. Anons ne razumeva, a praša in ne v svoj prid. Na Dunaji se je ob oknovi zaporici obesil 13letni gimnazijec; na mizi pa so dobili „Wiener Tagblattovo“ poročilo svinčnikom podčrtano, kako se je nekdo tudi tako na oknu obesil. A bil je še „Tagblatt“ prejšnje, ne sedanje oblike. — Potem pa romani v podlistekih. 15—18letna dekleta je berejo. Izcimijo se nagnjenja po njihovem navodu. Prezgodaj je bilo to in predomišljavo. Povodom tega morajo stariši časih dovoliti v zakone. Ubogi mož, ki jo dobiš romaneberilko. Dela v hiši ne vidi; kuhati ne zna — torej posle naročiti. In ti si mal uradnik: kako boš pa izhajal! Na Dunaji sem se pozval istotako do deklet: da bi ne brale romanov in ne onesrečile tako kedaj kakega moža. In kaj store? Nekega dne me povabijo v veliko sobo. Polna je bila po mizah obleke. Njih ena stopi pred me govoreč: To smo delale in izdelale po Vašem svetu; mesto da bi bile brale romane. Vršilo se ja to v Leopoldstadtskem predmestju na Dunaji. II. Družbe. Na deželi je s to stvarjo se ve drugače. Tam časih družeb treba ni. A v mestih — recimo v velikih, kot je Dunaj — se pa pogosto pogubi n. pr. delalec, ki nima dostopa do dobre družbe. Kako čudovito daleč je v kratkem prišlo s tem na Kranjskem. vidimo v Ljubljani danes*). In kakošen je danes Dunaj uprav po svojih družbah! — Marijanske kongregacije Vam priporočam. Ustanovite si možje, še slovensko. Nemško imate. Na Dunaji imamo 18 moških Doktorjem zdravilstva, profesorjem, kupcem, delalcem... vsakemu poklicu je tam svoja Marijanska kongregacija. — Če te pa uradnika ovira v tem Tvoj poklic — pristopi k „Vincencijevi družbi“. V „Vincencijevih družbah je to dobro, da se revežu donša osebno daril domu. Tako se vsakdo prepriča lahko: ali je podpisanec potreben, ali ni. — Koliko pomoči delimo ljudem, ki niso potrebni! V teh družbinah zapisnikih se mi je pokazalo — da se je v enem letu razdelilo v Ljubljani 5000 gld revežem. To je silna svota. III. Volitve. Do kurhesenskega kneza so prišli nekedaj 4 mestni odborniki pritožiti se zoper svojega župana. Položi je na klop. Prosili so, nikar. „Tako ste zaslužili, čemu ste ga pa volili“, je bil knežev ugovor. In prav je imel. — Niti naših šolskih postav niti ogrskih zakonskih bi ne bilo, da so katoličanje prav volili. Poslanci niso krivi, krivi so ti, ki so je bili izvolili. — Na smrt bolno je na Pruskem obiskal sin mater. Bila pa je ta čas uprav volitev za švicarski „zavezni svet“ v Bernu. Mati sinu de: Ne čakaj mi smrti; pojdi sin, da izpolniš versko in domovinsko dolžnost — meni tako nič več pomagati ne moreš. In šel je volit v Švico — ta čas pa mu je res umrla mati. — To je junaška mati, to je junašk sin! — Vrl mož mora torej volit, kadar se gre za vero; za krščansko pravost; kadar je to lojalen dinastičen čin. —

* Mogunski škof baron Ketteler.

* 28. majnika se je ob velikanski udeležbi blagoslovila zastava »Vsealovenskega delalskega društva«.

29. majnika. Krščanska rodovina kedaj in sedaj. Nekako udomačljiva je bila že koj sama stara krščanska hiša, če jo primerjamo z ono, kojih po usodnem potresu obiljuje tudi Ljubljana. V tej novi hiši brez zatišnih zidov bivaš v vednih preprih med mnogobrojnim oknovijem in med vrati. Mrzlo je to novo palače. V stari krščanski hiši je za mizo v kotu stalo sv. razpelo. Pred jedjo, po jedi se je molilo — danes kot pri kravicah nič! Za razpelo v hišnem kotu pa je bila položena palica. Če se je pregrešil otrok, peljal ga je oče tje pred križ v kotu povdarjajoč mu: kako je žalil najprej Boga, potem še le stariše. In danes v tej novi stanovanjski kasarni! Tu pa karanja potrebnemu otroku razlaga mati le edino to: kako to, dete, da si mene moglo tako razžaliti! Užaljenega Boga več ne omenja. V stari hiši je vihtel oče nad otrokom palico čisto mirno, da je otrok obljubil biti bolji. V novi hiši jo tudi zavihiti, a le v jezi — in otrok, ki daleč gleda, pravi potem: bil sem tepen zato, ker je bil oče jezen. In posledica? Otrok ni postal bolji; pač pa je jel starišev mrzeti. Od l. 1869 že delam na Dunaji; poprej je še bilo; danes pa, klican k bolnikom, redom križ jemljem seboj — v moderni hiši križa več ni. Prosim Vas, dragi, križa v hišo — Vi križ iz hiše; Bog pa križe v hišo! — V stari krščanski hiši je stala sta rodavna skrinja; lepo zrejljana, ki se išče danes tudi kot ročni umotvor. Tu notri je bilo platno, delano doma in med platnom pa priprosta nogovica. Čemu? Da je shranjevala mati noter stare petice; stare dvajsetice; stare kronane trdnjake. Če je šla potem iz hiše hči v možitev, pripravljeno jej je bilo to platno in pa nekaj drobiža. In danes — v časovni hiši stoje raznoliki šifonerji, notri je kupljeno platno — nogovice ni več z rumenjaki; pač pa leže tu neplačani računi malih obrtnikov. In z dolgovi nastopa hči novo hiševanje. Ugovorite mi, prosim, če ni res. 50 do 60 let imaš sedaj, draga hišna mati, in ne prideš iz sape; saj moreš opraviti vse delo po hiši za odrastlo ti hčer, ki to dobo lenuhari po teh modernih sobah dolg čas prodajajoč. — V stari hiši so šli otroci zgodaj spat; zjutraj so pa vstali za časa. Materin križ čez čelo je bilo dnevno slovo; drugo jutro križ jim je bil zopet začetek blagoslovljenega novega dne. V svoji posesti imam spis našega cesarja, 6letnega nadvojvode Frana Josipa. In kaj mu je veleval napisati lepopisni učitelj potem, ko se je naučil črk nadvojvodič? Te-le besede se na tem začetnem spisku berejo:*)

Z Bogom začenjalo,
Z Bogom se končalo —
To najlepše je živjenja stalo.

Vi pa dovolite, da naj Vam vstajajo otroci to uro, da le šole ne zamude; ali pa jo tudi zamude — in potem stavite tolike zahteve do šole — s kakošno pač pravico! — In konec dneva mesto molitve poljublaj, zjutraj mesto križa zopet poljublaj. Le še nekaj konečno. Med plemenitniki mi je bil učenec, ki pride nekega dne do mene. „Oženil bi se sedaj rad, kaj mi svetujete, Velečastni“ — pravi? „Veš, Josip, če prideš ob 1/9. v hišo v obiske in ti je še v postelji takrat komtesa — le naprej hiti: ta ni prava — če pa prideš zopet v vizite v hišo in je ob

1/9 zjutraj deklica že pri delu ali pa materi streže: tam bo; tam se poprimi.“ — Šest let po tem sem šel mirnim potem po Solnemgradu. Kar mi stopi v pot taisti Josip, uradnik pri deželnem predsedstvu z mlado damo. „To mi je nevesta, Velečastni“, me ustavi — „še danes sem hvaležen Vašemu svetu — dobil sem jo ob svojem zgodnjem obisku ob 1/9. uri zjutraj, ko je bolni materi stregla. Bog Vam povrni ob Vašem dobrem svetu. Jaz sem srečen.“ — 30. majnika. I. Tedenski red. II. Letni red. — I. Tedenski red. V krščanski hiši kot v nekrščanski je ponedeljek, torek in sredo skoraj enak dan. A petek, sabota in nedelja: to so bili v krščanski hiši posebni dnevi; drugačni kot v današnji nekrščanski hiši. Petek je postni dan. Šel sem skozi Leoben. Naročil sem si postno jed. Pri drugi mizi je sedel na videz maličken uradnik. Ko čuje moje naročilo; demonstrativno čez mizo zglesi: „Ti, dekle, da veš, meni kotelét.“ In še so padale zbadljivke. Imel je seboj tudi psa. Mesojedec ni do pravega naletel. Natararica mu donese mesa. Koj odreže košček in ga vrže psu. „Aha — torej mrha tudi meso žre?“ sem se obrnil do njega in ga tako v vsej pohlevnosti vprašal. — Časih pride mamica do mene govoreč: Velike poste, sveti večer; veliki petek; kvatrnji petek imamo postno, sicer redoma ne. Dragi! Cerkev nič ne ločuje velikih in malih postov — vsak petek jej je enak. Sicer pa ni na mesu; post je le v pokorščini. Če si cerkvi pokoren, si pokoren Bogu. — Če ti okrajni glavar česar zapové, zapovedal Ti je v cesarjevem imenu. Zato po pravici tirja, da ubogaš Tako moraš ubogati tudi cerkve; ona govori v Božjem imenu. Sicer se na oprostiš postne dolžnosti, kadar hočeš: pri škofu; pri spovedniku. Postna zapoved noče nadlegovati. Jaz sem jezuit; a sem že dva velika petka jedel meso — zdravnik mi je ob mojem slabem želodci zaukazal: ker sem moral ta dan po štirikrat govoriti. Raje bi se bil postil ob kruhu ves dan, a ubogal sem zdravnika. Revežu se nič ne nalaga ob postih: já, kar dobi. Celi stanovi so izvzeti n. pr. pri nas vojaški stan; akopram zdravniki danes trdó, — da vedno meso in le meso ni zdravo. Zato jedo vojaki na Francoskem po enkrat na teden postno, in sicer v torek — petek zato ne, da bi kdo ne mislil, to je radi posta. To postno vprašanje je nastalo torej s cela socialno vprašanje. In, gospodje regimentni zdravniki, kje pa dobite najkrepkejšega vojaštva? Ali med mesnjaki v mestih? Ne li na deželi v gorah, kjer mesece in mesece ne pride na mizo mesa? — V hiši dunajskega dvornega svetnika so se vsedli petek k jedi. Deček, prišel iz šole, je zaužil juho. Saj ni vedel, kakošna je — kaj je otroku juha! Meso pride. Mati je dečku ponudi. Deček: „Hvala, mama.“ Oče surovo zarohni, naj já. Deček; „Hvala, papa!“ Pečenka je na mizi. Deček: „Hvala, mama!“ Oče ves divji zaukaže. Deček: „Hvala, papa; katehet v šoli so rekli, da ne smem.“ Oče: „Koj ga odvedi mati — ves dan ne bo užil ničesar.“ Ustrašena ga mati odstrani tihoma govoreč: „Pripravila ti bom jajčnjeka, da ne boš lačen.“ Deček: „Ne, mama, katehet so rekli — ne jesti mesa, a tudi ubogati starišev so rekli; papa so prepo-vedali jesti in jaz ne smem ničesar več danes jesti.“ — S tem poročilom gre mati do očeta. V sivo brado so kapale dvornemu svetniku solze in tisti petek je bil zadnji mesni petek v njega rodbini. — „Mamica“ — sem časih vprašal na Dunaji — kako

*) Mit Gott fang' an,
Mit Gott hör' auf —
Dies ist der schönste Lebenslauf.

pa je sedaj s petkom pri vas?" Odgovor: „O vselej post — odkar so otroci v šoli“. To je od šole lepo. Glejte na Dunaj V gostilnah je sedaj mnogo gospodov ob postnih jedilih; akopram je v gostilni tam vsakemu vselej dovoljeno petek mesnih jedi. Tako se je premenil Dunaj; Dunaj, kjer se pred kratkim tudi v navadnih meščanskih hišah niso več postili. Sabota V krščanski hiši so soboto molili rožni venec. V naši hiši sem moral povedati vsako saboto prihodnjega dne evangelij Kar nemškega sv. pisma znam na um, znam ga od takrat — sicer sem vajeniji latinski besedi. To pa radi šol tako. Če sem dobro znal, molile so se potem lavretanske litanije — če slabeje pa vseh svetnikov, ki sem se jih otrok bal — bile so mi predolge. To je v naši hiši bilo tako, ko so mati postali katoliška in so se oče povrnili od prostozidarstva. Nedelja. To je dan počitka, posvečen Bogu Več počitka bi morali imeti pismonoše; delalci in uradniki na železnicah in pa sploh mali uradniki. — Kedaj bo pa živel med rodbino oče, če ne v praznik? II Letni red. Enkrat na leto vsaj se sprejmo zakramenti sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa Lahko mu cerkveni pokop zabrani župnik, če je kdo umrl na hitrem in ni poprej nikoli videl cerkve in ni šel do zakramentov. Potem pišete v parte: Previden z vsemi svetimi zakramenti. Čemu Vam je pa tako veliko do cerkvenega pogreba, če Vam je tako malo do zakramentov? — Slabo skrbite za svoje ljube, če jim kličete duhovna, ko že umirajo, ali nič ne vedo več, ali pa so že umrli. — Več ljubezni; malo več ljubezni do svojih starišev, do otrok, do bratov in sestra v smrtni uri! Za večnost se tu gre. — 31. majnika. Bil sem poslan po svojih vikših v Belgijo v misijone Takrat se je zglasil pri meni dominikan k duhovnim vajam. Vprašal sem ga glede njega preteklosti Dejal je: Ker sem se veliko izobrazil popolno govoril angleški, francoski, laški in holandsko materinščino — postal sem že 23letnik ministerskemu prvomestniku tajnik. Kot tak sem vzbudil njega zadovoljstvo, zato mi je ponudil nečakinjo v zakon; a le — če postanem prostozidar. Šel sem v šmarničnem meseci memo cerkve. Stopim noter. Zelo je bil razsvitljen Marijin altar. Pride mi tu v misel: jutri greš k spovedi. In res — naslednji dan k prvemu grem, ki ga dobim. „Vi mislite torej v zakon?“ me vpraša spovednik. „Ali res mislite, da ste za ta svet?“ nadalja. O tem še nisem razmotrival — odvrnem. A premišljati sem jel in premišljati. Ta beseda mi ni hotela več iz spominja. Pustil sem službo; postal duhoven; sedaj sem dominikan in pridigar; šel bi pa rad v misijone. Poslušalci! Ali smo res le za ta svet? Do Vas, možje, se pozivljem — mladine od 14 — 22. let ne mislim. *) Govoril sem Vam ta letošnji šmarnični čas do razuma na skušinj se opirajoč. Do čutov redom nisem govoril. Vsebina govorom je bila; ali je Bog in, če je, ali mu verjeti in živeti tako, kot je njega zapoved. — Ko je bila

1. 1873. povodom cesarske 25letnice na Dunaji velika razsvitljava, gre tje tudi kamenosek iz Kalksburga. Bilo js to 2. decembra. — 7. decembra sem ga previdel za smrt. Že poprej bolehen, se je v večeru tam tako uhladil, da mu pomoči ni več bilo. Po prejetih zakramentih se obrne v sobni ogel in se zglesi: „Ali vidiš — žena; ali ne vidiš?“ Žena: „Jaz ne vidim ničesa“ A on je videl tam v kotu Mater Božjo, ki mu je osebno prišla smrtno uro v pomoč. Take smrti, dragi, si želim kot duhovnik in kot jezuit A če tudi ne pride k nam vidno — Marija bo stala ob smrtni vsacega nas ali kot vesela ali kot žalostna mati. Ta ura ne uide nobenemu naših poslušalcev. Čuli bote: oče Abel je umrl in umrli bote Vi. To Vam želim, da se snidemo vsi srečno tam. — Zahvaljujem pa se Vam, da ste me hodili poslušat v tako obilnem številu in tako vstrajno. Prepričan sem, da Vam te šmarnice ne izginejo iz spominja. (Uredn.)

Listek.

Ljubljansko knezoškofijstvo priobčnje: Tridnevna presv. Srca Jezusovega se bo vsled ukaza rimske stolice obhajala po vsem svetu 9. (petek), 10. (saboto) in 11. (nedeljo) junija t. i. v glavni cerkvi vsacega mesta in vsake duhovnije. — Obhaja naj se ta pobožnost pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom petek in saboto zjutraj — ali, če je ta dva dneva tako ugodneje, zvečer. Nedeljo naj se pa vrši pri župnem opravilu. K drugim molitvam naj se vsak teh treh dni pridenejo še litanije presv. Srca Jezusovega; a nedeljo naj se pristavi razu n tega še posvetilna molitev in zahvalnica „Te Deum“.

Premilostni g. knežškof dr. Ant. Bonaventura Jeglič se je povrnil četrtek 25. maja, z birmovanja na Brezovici Nedeljo je imel cerkveni govor v nunski cerkvi o priliki vseslovenske delalske slavnosti. V tem lepem nagovoru je poudarjal, da imajo vsi ljudje enak namen, da so pa vendar različni stanovi, razne razmere, v katerih ljudje živé. Nekateri ukazujejo, drugi slušajo. Oblast cerkvena in svetna je od Boga, zato jo mora vsak človek poslušati; oblastniki pa se morajo ozirati na božje zapovedi, da se ne pregreše z zlorabo svoje oblasti. Oblast ni od ljudske volje, ker bi ne imela temelja, ker bi bila spremenljiva, vsak hip in bi vladalo na svetu vedno sovražstvo brez miru. Res hočejo biti nekateri neodvisni od Boga in oblasti, a ti so v zmoti. Sv. Mihael, katerega kip se nahaja na zastavi, se je najprej bojeval proti slobodomiselnim možem in je zmagal; pod njegovo zastavo naj se vojskuje tudi kršč. delalec za Boga. — Nato je prem. knežškof blagoslovil lepo novo zastavo. Zastopniki raznih društev so za premil. knežškofom in za kumico gospo Poljakovo zabijali žeblje izgovarjajoč prelepe reke. Nazadnje je bila sv. maša in zahvalna pesem. — Popoldan ob dveh je prem. knežškof blagoslovil pri frančiškanih zastavo tretjerednikov in zbrane vernike ter posebno tretjerednike nagovoril. Nato se je odpeljal na birmovanje v Tomišelj, Želumlje in Rudnik. — Sv. Rešnjega Telesa dan, 1. junija, popoldan je pridigoval v stolnici.

Semeniška duhovnika č. g. Ivan Petrič in č. g. Josip Potokar sta imenovana kapelánoma in sicer prvi v Škofijo Loko, drugi pa v Trzič.

*) Ob tej priliki je govornik izrekel ostro sodbo o naši mladini z besedami: „Tako sufisantne (po naše domišljave) mladine kot je v Ljubljani nisem še videl; tu si pa že hvalim še dunajsko mladino. — Ne vemo, ali mu je bila to moška in ženska mladina — ali samo moška. — Podpisano je videlo mnogokje mladine po raznih deželah, govoreče raznih jezikov; do cela pa pozna svojo kranjsko mladino. Zato določno izjavlja, da se nikakor ne strinja s propovednikovo kritiko o naši mladini.“